

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ «Κ»

Ηλιοδώρα Μαργέλλου: Από το Yale στην Art Athina

Μια νέα εικαστικός και μητέρα, με ιδιαίτερη διαδρομή ζωής, στράφηκε στο κέντημα σε μια προσπάθεια να ερμηνεύσει την θηλυκότητα, τη μητρότητα - και να βρει τον ίδιο της τον εαυτό.

Φωτογραφίες: ΑΓΓΕΛΟΣ ΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ

■ **Κείμενο:** Βάλια Δημητρακοπούλου

17.11.2021 • 07:44

Η διαφορετικότητα της Ηλιοδώρας Μαργέλλου ήταν, ίσως, ο λόγος που γίναμε φίλες το φθινόπωρο του 1996, όταν ξεκινούσαμε το γυμνάσιο. Ναι, η ιστορία μάς πάει πολύ, πολύ πίσω. Κι έπειτα, όπως συμβαίνει με τις παιδικές φίλιες καμιά φορά, το νήμα κόβεται απότομα. Όταν όμως βρεθήκαμε ξανά πριν από λίγες ημέρες, ένιωσα σαν να συναντώ μια παλιά φίλη. Μου μίλησε για τη ζωή και το εικαστικό της έργο, τα στάδια από τα οποία έχει περάσει. Η καλλιτέχνις πάντως που συνάντησα τις προάλλες, το έργο της οποίας εκτίθεται αυτές τις ημέρες στην Art Athina Virtual, βρίσκεται «μπλεγμένη» σε κλωστές.

Η Ηλιοδώρα ήρθε στην Ελλάδα το 1996, έντεκα ετών, από τη Γενεύη, αφού είχε φοιτήσει σε ένα γαλλόφωνο σχολείο. Το Κολλέγιο Αθηνών των '90 δεν συγχωρούσε πολλά και σίγουρα ένα μικρό κορίτσι με ασιατικά χαρακτηριστικά δεν περνούσε απαρατήρητο. Γίναμε φίλες και παρατήρησα από κοντά την επιμονή της να ενταχθεί. «Μέχρι που τελείωσα το λύκειο και έφυγα για την Αμερική, δεν νομίζω ότι προσαρμόστηκα. Ειδικά στην πρώτη γυμνασίου δυσκολευόμουν να προφέρω κάποιες λέξεις. Πριν σηκώσω το χέρι μου στην τάξη, έλεγα μέσα μου "φως" και "θάλασσα" για να κάνω τη διάκριση μεταξύ του φι και του θήτα». Η Ηλιοδώρα έγινε άριστη μαθήτρια – βέβαια η ίδια εξηγεί ότι δεν είχε και πολλές επιλογές. Ο πατέρας της, ο επιχειρηματίας Θεόδωρος Μαργέλλος, που έφυγε από τη ζωή τον Φεβρουάριο, ήταν πολύ αυστηρός και, όταν η κόρη του μπήκε στο λύκειο, της έδωσε δύο επιλογές: είτε θα γινόταν δεκτή στο Γείλ ή στο Χάρβαρντ είτε θα έπιανε δουλειά κατευθείαν.

Η ίδια εξηγεί πως οι καλές επιδόσεις στο σχολείο έχουν να κάνουν και με έναν άλλο παράγοντα. Η Ηλιοδώρα υιοθετήθηκε όταν ήταν οκτώ μηνών. «Η καλή μαθήτρια έχει να κάνει και με την αποδοχή, επειδή μεγαλώνεις με τη σκέψη ότι σε απέρριψαν από τη γέννα. Αυτός ο φόβος είναι βέβαια υποσυνείδητος, αλλά κάνεις μια υπερβολική προσπάθεια να γίνεις αποδεκτός από τους γονείς που σε μεγάλωσαν», λέει η ίδια και συνεχίζει: «Δεν ήταν προσωπική μου επιθυμία να διαβάζω τόσο πολύ στο σχολείο».

«Το νήμα προσφέρει ευελιξία, μπορείς να το κόψεις», λέει η εικαστικός Ηλιοδώρα Μαργέλλου για τις πιο πρόσφατες δουλειές της.

Κάνοντας αυτό που αγαπάς

Πάντως, τα κατάφερε να περάσει στο Γέιλ. Εκεί, λίγο πριν αποφασίσει ποια κατεύθυνση σπουδών θέλει να ακολουθήσει, και αφού είχε σχεδόν κατασταλάξει στην ιατρική, ανακάλυψε μια έφεση στα εικαστικά. Στο Γέιλ έγινε δεκτή και για τα δύο, Ιατρική και Τέχνη, και ενώ αρχικά σκέφτηκε να κάνει διπλό πτυχίο, ευτυχώς πολύ γρήγορα κατάλαβε ότι αυτό δεν θα ήταν εφικτό· επρόκειτο για δύο κατευθύνσεις εξαιρετικά απαιτητικές. Διάλεξε την Τέχνη. «Η οικογένειά μου είχε εκπλαγεί πολύ όταν πρωτοεκδηλώθηκε αυτή η κλίση προς τα καλλιτεχνικά», λέει και τη ρωτάω αν δέχτηκε πίεση να ακολουθήσει κάποιο επάγγελμα πιο παραδοσιακό, όπως την αρχική της επιλογή, την καρδιοχειρουργική. «Μέχρι που το σπούδασα, οι επιλογές μου υπήρξαν πάντα ευπρόσδεκτες. Παρουσιάστηκαν ενστάσεις όταν δήλωσα ότι ήθελα να δοκιμάσω την Τέχνη ως επάγγελμα», θυμάται η Ηλιοδώρα.

Και το δοκίμασε. Το 2008, η Ηλιοδώρα γύρισε από την Αμερική, αφού είχε αποφοιτήσει από το Γέιλ και περάσει χρόνο στη Νέα Υόρκη, όπου γνώρισε και ένα από τα είδωλά της, τη Λουίζ Μπουρζουά, λίγο καιρό πριν η διάσημη καλλιτέχνις φύγει από τη ζωή. Δούλεψε επίσης στο εργαστήριο του εικαστικού Πίτερ Χάλει και μάζεψε αρκετά εφόδια για

να ξεκινήσει τη δική της πορεία. Όταν τη ρωτάω ποια είναι τα αγαπημένα της υλικά, μου απαντάει πως «δεν έχει περιορισμό στα υλικά που επιλέγει να χρησιμοποιήσει. Με βάση το περιεχόμενο της δουλειάς μου, διαλέγω τα υλικά που εξιστορούν καλύτερα αυτό που θέλω να επικοινωνήσω στον θεατή. Κάθε έργο που εκτελώ είναι μια διερεύνηση, και αυτό χαρακτηρίζει το σύνολο της δουλειάς μου». Το έργο της Ηλιοδώρας είναι ένα κράμα διαφορετικών τεχνικών, υλικών και μορφών τέχνης (ζωγραφική, γλυπτική και εγκατάσταση).

Η Ηλιοδώρα έχει δύο μικρές κόρες και η μητρότητα επηρεάζει την καλλιτεχνική ματιά της: «Στις πιο πρόσφατες δουλειές μου χρησιμοποιώ κυρίως νήματα και κλωστές, στοιχεία που παραπέμπουν στη θηλυκότητα και στην εξέλιξη της γυναίκας μέσα στην πορεία της μητρότητας». Με τον ίδιο τρόπο που η μητρότητα προϋποθέτει ιδιαίτερο, περίτεχνο χειρισμό. «Είναι ένα εύπλαστο υλικό. Έχει μια ρευστότητα και τα λάθη συγχωρούνται. Δεν είναι σαν το λάδι στον καμβά, που δύσκολα διορθώνεις. Το νήμα προσφέρει ευελιξία, μπορείς να το κόψεις και να ξεκινήσεις πάλι από την αρχή. Βρίσκεται έτσι διαρκώς σε εξέλιξη, και μου αρέσει αυτό».

Ζωή και τέχνη

Δεν της αρέσει να εστιάζεται στην έννοια του τραύματος, αν και φυσικά κάθε μορφή δημιουργίας συνδέεται με αυτό. «Με ενδιαφέρει το πώς εξελίσσεσαι, το πώς μεταμορφώνεσαι ή βρίσκεις μια θετική χροιά στις εμπειρίες που έχεις ζήσει. Η Τέχνη βοηθά στο να βρίσκεις έναν τρόπο αποστασιοποίησης και λύτρωσης από το τραύμα. Είχα ερωτηματικά μεγαλώνοντας. Όταν πρωτοήρθα σε επαφή με τη φυσική μου μητέρα, πριν από μία δεκαετία, άρχισε να ολοκληρώνεται ένας κύκλος», λέει, υπογραμμίζοντας ότι όλη της η δουλειά έχει μια ευθραυστότητα. «Προσπαθώ να συνδυάζω εύθραυστα και ανθεκτικά υλικά, γιατί είναι δύο έννοιες αλληλένδετες, η ευθραυστότητα και η ανθεκτικότητα».

Η Ηλιοδώρα έχει κάνει πολλά χρόνια ψυχοθεραπεία, και αυτό της έχει βοηθήσει στο να αντλεί έμπνευση από τα βιώματά της και την καθημερινή ζωή. «Είναι πολλά τα συναισθήματα και οι αναμνήσεις που συνδέονται με τον πρόσφατο θάνατο του πατέρα μου. Τα αναβιώνω διαρκώς μέσω της Τέχνης», λέει, υπογραμμίζοντας ότι η ψυχοθεραπεία της έχει μάθει να παίρνει απόσταση από την καθημερινότητα και να διαχωρίζει τους μηχανισμούς αντιμετώπισης της από αυτά που βιώνει, τα οποία ως επί το πλείστον δεν μπορεί να ελέγξει. Κάθε δημιουργία είναι και ένα καινούργιο ταξίδι. «Τα τελευταία χρόνια, οι συνθέσεις που φτιάχνω είναι αποτέλεσμα συνειδητών κινήσεων. Είναι πιο ξεκάθαρες οι ερμηνείες και η τελική μορφή που δίνω στο κάθε έργο».

INFO

Η Ηλιοδώρα Μαργέλλου εκπροσωπείται από την γκαλερί Δύο Χωριά της Μαρίας Βρανοπούλου στην Ελλάδα και την Baert Gallery στο Λος Άντζελες. Μέχρι τα τέλη Νοεμβρίου, δουλειά της εκτίθεται στην τρέχουσα διεθνή διοργάνωση της Art Athina Virtual 2021, ενώ τον επόμενο Φεβρουάριο θα παρουσιάσει έργα της στο Frieze LA στην Καλιφόρνια.